

TEMİZ
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15465

Tarih : 16.12.2025

37882

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım Ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

Türkiye'de sokak hayvanlarına yönelik yerel yönetim uygulamalarının uzun süredir ciddi yapısal sorunlar içerdiği, gerek saha gözlemleri gerekse yurttaş başvuruları ve hak örgütlerinin raporlarıyla sistematik biçimde ortaya konmaktadır. Toplama operasyonlarının çoğu zaman şeffaflıktan uzak biçimde yürütülmesi; araç, ekipman ve personel niteliğine ilişkin standartların uygulanmaması; kamera kayıtlarının tutulmaması gibi eksiklikler, hem hayvanların yaşam hakkını hem de kamu hizmetinin hukuka uygun yürütülmesi yükümlülüğünü zedelemektedir. Bu nedenle, belediyelerin kaç operasyon gerçekleştirdiği, bu operasyonlarda kötü muamele iddiasının kaç kez gündeme geldiği ve bunların kaçının soruşturma konusu edildiği soruları, idarenin hem 5199 sayılı Kanun hem de 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamındaki yükümlülüklerinin yerine getirilip getirilmediğinin denetlenmesi açısından zorunludur.

Öte yandan, barınaklar ve geçici bakımevleri hâlâ sistematik ihmallerin, aç bırakma vakalarının, uygunsuz koşulların ve görevlilerce uygulanan şiddetin ortaya çıktığı mekânlar olmayı sürdürmektedir. Kamuoyuna yansıyan toplu ölüm vakaları, hayvanların kayıtlara geçirilmeksizin ortadan kaybolması, canlı hayvanların gömülmesi veya uygunsuz biçimlerde bertaraf edilmesi gibi iddialar, yalnızca hayvan hakları hukuku açısından değil, Türk Ceza Kanunu, Çevre Mevzuatı ve idarenin saydamlık ilkesine ilişkin yükümlülükleri açısından da son derece ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Bu nedenle, barınaklarda tutulan hayvan sayılarının düzenli bildirilip bildirilmediği, yapılan ihbarların doğrulanma oranı, toplu ölüm vakalarına ilişkin veri oluşturulup oluşturulmadığı, personel hakkında yürütülen idari ve adli süreçlerin kapsamı gibi sorular, kamusal hizmetin denetimi ve hak ihlallerinin görünür kılınması bakımından elzemdir.

Ayrıca, taşeron uygulamalarının yaygınlaşması, personelin eğitim düzeyi ve adli sicil şartının bulunmaması gibi faktörler, hayvanlara yönelik şiddetin kurumsal olarak yeniden

üretilmesine zemin hazırlamaktadır. Kolluk birimlerinin müdahale süreleri, eğitim düzeyi ve risk değerlendirme mekanizmalarının olup olmadığı, yalnızca hayvanların korunması değil, idarenin özen yükümlülüğünü yerine getirip getirmediğinin anlaşılması bakımından da önem taşımaktadır. Bu çerçevede yöneltilen sorular, hem Bakanlıkların kendi idari yetki ve denetim sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini açığa çıkarmayı hem de hayvanların yaşam hakkını güvence altına almaya yönelik politikaların hangi noktalarda aksadığını tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Son 2 yılda belediyelerin sokak hayvanlarını toplama faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdiği operasyon sayısı kaçtır?
2. Bu operasyonlarda belediye zabıtasının veya taşeron görevlilerin hayvanlara yönelik kötü muamele iddiası Bakanlığınıza kaç kez bildirilmiştir?
3. Bu bildirimlerden kaçı hakkında idari soruşturma başlatılmıştır?
4. Soruşturma başlatılan vakalar arasında görevden uzaklaştırılan personel sayısı kaçtır?
5. Sokak hayvanlarının toplama sürecinde kullanılan araç ve ekipmanlara ilişkin Bakanlığınız tarafından belirlenmiş bir standart bulunmakta mıdır?
6. Belediyelerin bu standartlara uygunluk tespiti amacıyla son 2 yılda kaç denetim yapılmıştır?
7. Sokak hayvanlarının toplama işlemleri sırasında kamera kaydı tutulmasını zorunlu kılan bir düzenleme bulunmakta mıdır?
8. Bulunuyor ise bu zorunluluğa uymayan belediye sayısı kaçtır?
9. Sokak hayvanlarının toplatıldığı operasyonlarda hayvanların ölümüne yol açan olay sayısı Bakanlığınız kayıtlarında kaçtır?
10. Bu ölümlerin kaçı hakkında adli süreç başlatılmıştır?
11. Bakanlığınıza son beş yılda barınaklarda hayvanların aç bırakılması, şiddete uğraması veya uygunsuz koşullarda tutulması iddiasıyla iletilen başvuru sayısı kaçtır?
12. Bu başvuruların kaçı kolluk kuvvetlerince yerinde incelemeye konu edilmiştir?
13. Kolluk kuvvetlerince yapılan incelemelerde barınak görevlileri hakkında tutanak düzenlenen vaka sayısı kaçtır?

14. Belediyelerin sokak hayvanlarını toplama faaliyetlerinde taşeron şirket kullanma oranı nedir?
15. Taşeron görevliler hakkında son beş yılda açılan adli veya idari soruşturma sayısı kaçtır?
16. Bakanlığınız, belediyelerin sokak hayvanlarını toplama ve barınak yönetimi süreçlerinde hayvanlara yönelik şiddeti önlemeye ilişkin bir risk değerlendirmesi yapmakta mıdır?
17. Eğer yapmakta ise son 2 yılda kaç belediye yüksek risk grubunda değerlendirilmiştir?
18. Bakanlığınıza bağlı kolluk birimlerinin hayvanlara yönelik kötü muamele vakalarına müdahale süresi ortalaması kaç dakikadır?
19. Kolluk birimlerinin hayvan hakları ihlallerine ilişkin aldığı hizmet içi eğitimlerin sayısı kaçtır?
20. Son 2 yılda hayvan hakları ihlallerine ilişkin eğitim alan ve almayan il emniyet müdürlüğü veya il jandarma komutanlığı sayısı kaçtır?
21. Belediyeler tarafından barınaklarda tutulan hayvan sayısının düzenli olarak Bakanlığınıza bildirildiği barınaklar hangileridir, ne sıklıkla bildirim yapılmaktadır?
22. Son 2 yılda sokak hayvanlarının belediyelerce "kayıtlara geçirilmeksizin" götürüldüğüne ilişkin yapılan ihbar sayısı kaçtır?
23. Bu ihbarların kaçısı soruşturulmuş ve kaçısı doğrulanmıştır?
24. Doğrulanan vakalarda sorumlu personel hakkında uygulanan idari yaptırım sayısı kaçtır?
25. Bakanlığınız, barınaklarda meydana gelen toplu hayvan ölümlerine ilişkin ayrı bir veri seti tutmakta mıdır?
26. Tutmakta ise son 2 yılda toplu ölüm vakası tespit edilen barınak sayısı kaçtır?
27. Bakanlığınıza son 2 yılda hayvanların canlı olarak gömüldüğü veya uygunsuz biçimde katledildiği iddiasıyla iletilen şikâyet sayısı kaçtır?
28. Bu şikâyetlerin kaçında soruşturma başlatılmış ve sorumlular hakkında adli süreç başlatılmıştır?